

A. SYV VIGTIGE HJÆLPEREGLER (sep gravaj helpreguloj)

1. **grundled, nævnfald -a(j) -o(j)** *la juna knabo ludas kun la kato. La katon ĉasas la juna knabo* at jage
se side 31
 2. **genstands-led/g. -fald -an -on** *la hundo ĉasas la nigran katon*
se side 31, 46
 3. **esti, iĝi -a -o** *li estas bona studanto* at blive
tager ikke -n efter sig; se side 61, 99 *li iĝis bona instruisto*
 4. **forholdsord (f.) -a -o** *super la ronda tablo*
Efter f. haves generelt *aldrig* *apud la varma radiatoro*
genstandsfalds -n; se side 41 A, 69
 5. **retnings -n -an -on** *li iris en la grandan ĉambron.*
ved bevægelsesudsagnsord *sub la sofön kuris la muso.*
angiver -n *retningen* hen mod målet. *la birdo flugis sur la arbon* at flyve
Efter følgende forholdsord der *la knabo rampis sub la etan tablon*
selv angiver retning, bruges ikke *at krybe, kravle*
retnings -n (se side 69): *li iris preter la nova domo.* forbi
al, de, ĝis, el -a -o *li rigardis tra la ovrita fenestro*
preter, tra, -a -o gennem
 6. **biord -e** *ŝi bele parolas Esperante.*
se side 77, 78 *hejme ili ofte kuiras kune*
i upersonlige udtryk *Estas bone! Mirinde ke vi volas*
dvs. uden egentlig grundled *veni. Iĝos simple.*
se side 92
 7. **tid (se side 90) -a -o** *en majo; dum la tuta vespero;*
Ved forholdsord som tid/klokkeslæt. *je la sesa (horo).*
Ved udtryk, med -an -on i *sæt-* **-an -on** *la tutan vesperon ili dancis.*
ningen udgør det kun *tid/størrelses-*
bestemmelse. Ved biordsudtryk **-e** *tutvespere ili dancis.*
- L. L. Zamenhof skribis tutan libron pri **proverboj**. Jen du: ordsprog
1. **Ripetado** estas la plej bona lernado. gentagelse
 2. **Konado** de proverboj estas **necesa** por perfekta konado de la lingvo. kendskab; nødvendig
(El: "Proverbaro", Stafeto, 1961).

A. ØVELSER TIL DE SYV HJÆLPEREGLER

Svarene (som du kan tildække) findes i margenen til højre. Hvis du ikke skriver de manglende endelser her i bogen, kan du øve og repeterer mange gange.

La reguloj 1-3.

Ŝia tut nom estas Karina Larsen. -a -o

Ŝi havas kar amik en Italio. -an -on

Li nom estas Petro. -a -o

Ili vizitis internaci kongres en Bergeno. -an -on

La jun..... par..... renkontiĝis tie. -a -o

Estis mirind kongres por ili. -a -o

Karina parolas en la internac lingv bone. -a -o

Sed la jun..... ital..... ne bone parolis. -a -o

Li iĝis nov..... esperantist.. -a -o

Li rapide lernis, ĉar li parolas en la ital lingv... (kiu similas) -a -o

En Esperanto devis paroli la jun par -a -o

Estis la komun lingv por ili. -a -o

Ĉiuj dum la kongreso uzis la komun ... lingv ... Esperanto. -an -on

La komun lingv funkcias ege bone. -a -o

La internaci lingv oni aŭdis ĉie en la urbo. -an -on

Iun tagon ili faris interes ekskurs -an -on

La grand grup iris per aŭtobuso. -a -o

Tute plena iĝis la long aŭtobus -a -o

Esperante parolis ankaŭ la norveg ŝofor -a -o

La norveg... ŝofor ili vere ŝatis -an -on

renkontiĝi	at mødes	plena	fuld, hel
mirinda	fantastisk	ŝoforo	chauffør
funkcii	at fungere	ŝati	at holde af, synes om
ekskurso	udflugt, ekskursion		
mirinda	fantastisk	ŝoforo	chauffør
funkcii	fungere, at	ŝati	at holde af, synes om
ekskurso	udflugt		
renkontiĝi	at mødes		

La reguloj 4-5

Ŝi sidas en komfort fotel	-a -o
Ĉe la sam tabl sidas italo.	-a -o
Li <u>metas</u> sian vortaron sur la rond tabl	-an -on
Li kontrolas vorton en dik vortar	-a -o
Poste li diras al la bel danin : - Ĉu vi volas danci?	-a -o
Ŝi respondas en bon Esperant : - Jes, <u>volonte</u> .	-a -o
Ili kune iras en la grand dancej	-an -on
Dum la tut <u>veĝ</u> pero ili dancas.	-a -o
Dum la paŭzo ili iras de dancej por aĉeti <u>limonad</u>	-o -on
Post la long paŭz ili denove komencas danci.	-a -o
Ili <u>dancas</u> ĝis la dekunu hor	-a -o
La junulo <u>akompanas</u> ŝin al ŝi hotel	-a -o
Ili eniras en la <u>hejmec</u> kafej	-an -on
Ili sidiĝas sur long <u>benk</u> (retning, se side 69)	-an -on
Servistino iras al ili tabl	-a -o
Ili <u>mendas</u> teon de norvegin	-o
Ŝi metas la tasojn sur la tabl	-on
En la grand tekruĉ estas forta teo.	-a -o
Ŝi <u>verŝas</u> la teon en la grandaj tasoj	-n -n
Sub la kruĉ ŝi metas varmigan <u>kandeleton</u> .	-on
Li parolas pri la long vojaĝ de Italio	-a -o
Ŝi iam estis en Italio ĉe la blu ... mar	-a -o
Morgaŭ vi parolos pri via nord land, li diras.	-a -o
Ŝi iras en la ĉambr de sia hotel Li hejmeniras.	-on -o

meti	at placere, stille	benko	bænk
volonte	gerne	mendi	at bestille
limonado	limonade, saft	kruĉo	krus, (kande)
akompani	at følge	verŝi	at hælde
hejmeca	hyggelig, hjemmelig	kandelo	stearinlys

La reguloj 6-7

La post tag ili ekskursos. -an -on
 Petro rapid iras al hotel de Karina. -e -o
 Estas bon , ke hodiaŭ estas bon veter -e -a -o
 Dum la tut tag ... ili partoprenos en ekskurso. -a -o
 Ankaŭ Karina partoprenos en la ekskurs Estas mirind! -o -e

Petro kuraĝ iras en la lift de la hotelo. -e -on
 Tutnokt li pensis pri la bel svedin -e -a -o
 Jam je la ok li singard frapas al/sur la pordo. -a -e
 Post "long" minut ŝi ovras la pordon. -a -o
 Ŝi bel ridetas al li. Bon ... ke vi jam estas ĉi tie! -e -e

Petro devas atendi kvaron en hotel -on -o
 Fariĝis long kvaron Malrapid pasas/iras la tempo. -a -o -e
 Finfin ŝi estas preta. Estas agrabl promeni kun ŝi. -e -e
 En la bel maten ili promenas mano en mano. -a -o
 Estas klar, ke ili ver ŝatas unu la alian. -e -e

Preciz je la dek startas la aŭtobus -e -a -o
 Tri horoj ili estas survoj.... al la mar -n -e -o
 Estas ray .. ĝui la norveg .. natur .. , ĉu ne, diras Karina. -e -an -on
 Ĉe la blu mar atendas majest granda ŝipo. -a -o -e
 Posttagmez ili iros per la ŝipo. Mirind , ĉu ne! -e -e

Ili veturas laŭ la mar unu hor -o -on
 Post la ŝipo eniras en bel fjord -e -an -on
 Estas mirind bel -e -e
 Lund .. la 29 .. de juli .. mi neniam forgesos, diras Karina -on -an -o

kuraĝa	modig	unu la alian	hinanden
singarda	forsigtig	maro	et hav
frapi	at banke, slå	rava	fortryllende, begejstrende
kvarono	kvart, kvarter	majestra	majestætisk, storslået
finfina	endelig	fjordo	fjord
pasi	at passere, gå (om tid)		

A. INDSÆT RIGTIG FORSTAVELSE (se side 108)

1. Sinjoroj kaj sinjorinoj! sinjoroj!
2. Iam mi estis prezidanto de la klubo. Mi nun estasprezidanto.
3. Donu al ĉiuj paperon!donu la paperojn!
4. Vi malĝuste komprenis min, jes vikomprenis min.
5. Li komencis ridi, jes liridis.
6. La patro de mia edzino estas miapatro.
7. La objekto estas ĉipa aŭmultekosta. billig
8. For laherbon en mia ĝardeno! bort (med)
9. Ege malnova arbaro estasarbaro.
10. Mi esperas vidi vin denove. Ĝisvido!

B. INDSÆT RIGTIG EFTERSTAVELSE (se siderne 108-110)

1. Membro de klubo estas klub..... .
2. La klubo en la ĉina urbo estis tre, tre granda, jes grand..... .
3. Ĉiuj volis paroli kun mi, ili vere estis parol..... .
4. La ĉefo de la lernejo - la lernejo..... , ankaŭ parolis en Esperanto.
5. Li prezentis sian edzin..... al ni.
6. Ni ĝuis la ege bongustan manĝaĵon. Ĝi vere estis manĝ..... .
7. Multe da bongustaj fruktoj estis en la frukt..... surtable.
8. Lia frato estis bien..... , posedanto de bieno. ejer
9. Proksim.....e (=ĉirkaŭ) 25 personoj laboris tie.
10. La hundino hieraŭ naskis kvin hund..... .
11. La somerdometo estis ege malbona - vera domet..... .
12. Dum longa tempo ni ripar.....is ĝin.
13. Sub la planko ni trovis orajn mon..... (=pecoj da mono) guld
14. Ni riĉ.....is, jes poste ni estis riĉaj.
15. Ni povis plibon..... la dometon.

16. Ĉiuj homoj en la mondo - la hom..... - deziras pacon. fred
17. Pli bone plug..... ol kanonoj! at pløje
18. La plej bona loko por la glavo estas la glav..... . skede
19. Esperanto disvastiĝis en la tutan mondon sen imperi..... . at udbrede
20. Esperant..... ludas gravan rolon. Tion oni komprenas! rolle
21. Ni sidas en la granda aŭlo de lern..... aula, festsal
22. 30 minutojn (= du..... horon) ni rajtas labori.
23. Ni laboras tri..... , tri en ĉiu grupo.
24. Ni havas matematikan problem..... (= malgrandan problemon).
25. Ĉu tri..... tri estas naŭ?
26. Mi kaj mia pa..... (= patro) sidas ĉe la manĝotablo).
27. Mia pa..... (patrino) donas al mi tro multe.
28. Mi pensas, ke estas malbongusta manĝ..... .
29. Por mi ĝi estas absolute nemanĝ..... .
30. Sed la gepatroj diras, ke ĝi estas manĝ..... . Mi devas manĝi!
31. Kun fulma rapid..... mi donis ĝin al la hundo. lyn
- Denove mia plej bona amiko savis min. Dankon! at redde

Ĉina profesoro pri Esperanto dum tuta semajno vizitis klason en lernejo. Li instruis efike, elegante kaj Esperante. Post ĉiu leciono li diris al la studantoj:

- Mi dankas al vi, mi gratulas al vi, kaj mi deziras al vi longan vivon.

Nun vi multe studis. Do, mi gratulas al vi kaj deziras al vi longan Esperantan vivon!

Bonan sukceson!
Via instruisto.

A. KORRELATIV-TABELLEN (samsvarende ord)

	spørgende, henførende	påpegende	ubestemte	altom- fattende	nægtende
individuel ting, sag	kiu hvilken, hvem; som, der	tiu den, det	iu nogen en el. anden	ôiu enhver	neniu ingen
ting, sag - neutralt	kio hvad, som	tio det, der	io noget	ôio alt	nenio intet
egenskab slags, art	kia hvordan, hvilken slags	tia sådan, den slags	ia en eller anden slags	ôia al slags, enhver slags	nenia ingen slags
besiddelse	kies hvis	ties dens, dets	ies nogens, en el. andens	ôies enhvers, alles	nenies ingens
tid	kiam hvilken tid hvornår; når, da	tiam dengang, da, så	iam engang, nogen sinde	ôiam altid	neniam aldrig
sted	kie hvilket sted, hvor	tie dét sted, dér	ie et eller andet sted	ôie overalt, alle steder	nenie ingen steder
retning	kien hvilken retning, hvorhen	tien derhen	ien et eller andet sted hen	ôien alle vegne hen	nenien ingen steder hen
måde	kiel hvorle- des; som	tiel således, så	iel en eller anden måde	ôiel på enhver måde	neniel på ingen måde
årsag	kial hvilken årsag, hvorfor	tial derfor	ial en eller anden grund	ôial af enhver årsag	nenial af ingen årsag
mængde	kiom hvilken årsag, hvor- meget, som	tiom såmange	iom noget, en smule	ôiom alt sammen	neniom intet somhelst

NB! Ordene i de fire øverste vandrette rækker er stedord (pronomer), resten er biord (adverbier).

Med flere af korrelativerne kan du danne nye beslægtede ord:

kialo	årsag	tiele	således
iamaj bestoj	tidligere eksisterende dyr	iomete	en lille smule
tiamaj	daværende	amo ôiamos	kærlighed vil altid
tiea	dêrværende		være (til)/(er evig)

FOR- OG EFTERSTAVELSER (affikser)

A. FORSTAVELSER (præfikser)

bo-	slægtskabforhold via ægteskab	bofrato - svoger, bopatrino - svigermor.
dis-	spredning, adskillelse fra hinanden	dissendi - at udsende disfali - at falde fra hinanden
ek-	begyndende, kortvarig, eller øjeblikkelig afsluttet handling	ekvidi - at få øje på ekstari - at rejse sig
eks-	forhenværende, eks-	eksiĝi - at gå af, eksedzino - tidligere hustru, ekskone.
fi-	moralsk nedsættende, foragtelig	fiagi - at handle usselt
ge-	sammenfatter begge køn	gekuzoj - fætre og kusiner, gefratoj - søskende.
mal-	modsatning, det modsatte	malamiko - fjende, malfermi - at åbne (= ovri).
mis-	fejlagtig, forkert, mis- , fejl-	misuzi - at misbruge, misi - at forfejle (erari=at fejle)
pra-	forhistorisk, ur- , stam-	pratempo - urtid, praavo - oldefar
re-	gentagelse, tilbagevenden	reveni - at komme tilbage relegi - at læse igen

B. EFTERSTAVELSER (suffikser)

-aĉ	dårlig kvalitet, egenskab	ĉevalaĉo - krikke
-ad	vedvarende eller forsat handling	rigardaĉi - at glo. kantado - sang, instruado - undervisning.
-aĵ	ting, eller noget konkret	trinkaĵo - (en) drik, novaĵo(j) - nyhed(er).

-an	beboer, medlem, tilhænger	kursano - kursusdeltager, vilaĝano - landsbybeboer
-ar	samling af ting el. begreber af samme art	arbaro - skov, kamparo - land (modsat by)
-ĉj	danner kælenavn for mandlige egenavne (føjes til de første 2-3 bogstaver)	patro → paĉjo (farmand), Petro → Peĉjo (Petermand).
-ebl	mulig, -bar, -lig	portebla - bærbar, travidebla - gennemsigtig
-ec	abstrakt egenskab el. tilstand	amikeco - venskab, egaleco - lighed.
-eg	forstørrelse, eller højeste udviklingsgrad	urbego - storby, varmega - meget varmt.
-ej	sted, lokale, plads	enirejo - indgang, kuirejo - køkken
-em	tilbøjelighed, lyst, vane	laborema - arbejdsom, sciema - videbegærlig
-end	betegner noget som absolut må eller skal gøres	farenda - skal gøres, pagenda - må betales
-er	mindste del af helhed	sablero - sandskorn, neĝero - snefnug
-estr	leder, chef	urbestro - borgmester, ŝipestro - skipper (kaptajn)
-et	formindskning eller laveste udviklingsgrad	malvarmeta - lunken, tableto - lille bord
-id	unge, afkom	birdido - fugleunge, leonido - løveunge
-ig	gøre, at bringe i tilstand	beligi - forskønne, paroligi - få til at tale
-iĝ	blive, at komme i tilstand	fianĉiĝi - forloves sig (forloves), verdiĝi - blive grøn, grønnas
-il	redskab, middel, apparat	kombilo - kam, veturilo - køretøj
-in	hunkøn, kvinde	junulino, ung kvinde, tigrino - huntiger.
-ind	værd	leginda - læsværdig, lerninda - værd at lære

-ing holder, skede
-ism anskuelse, system
-ist profession, tilhænger
-nj kælenavn for kvindelige
 egenavne
-obl multiplicere, gange, -fold
-on brøkdel
-op sammenfatter talord
-uj beholder, etui, skål, land, (træ)
-ul levende væsen, person
-um angiver en ubestemt, men
 beslægtet betydning af
 rodordet

kontaktingo - kontaktholder
 (fx stikkontakt, bøsning),
 kandelingo - lysestage
 naciismo - nationalisme
 bakisto - baker
 esperantisto - esperantist,
 patrino → panjo (lille mor),
 Maria → Manjo (Mie - Mia)
 multobla - mangefoldig
 kvaroble kvar - 4 x 4
 kvarono - fjerdedel, kvart,
 centono - hundrededel
 duope - to og to,
 dekope - ti ad gangen
 salujo - saltbøsse,
 monujo - pengepung
 termo-ujo - termokande
 junulo - ung mand (yngling),
 mamulo - pattedyr
 butikumi - at handle, shoppe,
 akvumi - at vande, skylle,
 umo - dengenot, dippedut,
 dims

Med mange af for- og efterstavelserne kan du danne nye ord:

ebleco - mulighed
 ege - enormt meget
 ejo - sted
 emo - lyst
 eta - meget lille
 etulino - lille pige
 eko - begyndelse

ido - unge
 iĝi - at blive
 ilaro - værktøjssamling
 ilaristo - værktøjsmager
 reen - tilbage ad
 ujo - beholder, dåse, æske, skål, kande
 male - tværtimod, modsat

DE 16 FUNDAMENTALE GRAMMATISKE REGLER FOR SPROGET ESPERANTO.

A. Alfabetet

Aa, Bb, Cc, Ĉĉ, Dd, Ee, Ff, Gg, Ĝĝ, Hh, Ĥĥ, Ii, Jj, Ĵĵ, Kk, Ll, Mm, Nn, Oo, Pp, Rr, Ss, Ŝŝ, Tt, Uu, Ŭŭ, Vv, Zz.

Bemærkning: Trykkerier som ikke ejer bogstaverne ĉ, ĝ, ĥ, ĵ, ŝ, ŭ, kan i stedet bruge: ch, gh, hh, jh, sh, u.

B. Regler

1. Ubestemt (indefinit) kendeord (artikel) findes ikke; der eksisterer kun ét bestemt (definit) kendeord *la*, ens for alle køn (genus), tal (numerus) og fald (kasus).

2. Navneordene (substantiverne) dannes ved at tilføje *-o* til ordroden. Flertal (pluralis) dannes ved at tilføje *-j* til entalsendelsen. Der findes kun to fald (kasus): nævnepald (nominativ) og genstandsfald (akkusativ). Ved at tilføje endelsen *-n* til ordet i nævnepald dannes genstandsfald. De øvrige fald udtrykkes ved hjælp af forholdsord (præpositioner); ejefald (genitiv) ved *de* "af, fra"; hensynsfald (dativ) ved *al* "til, i mod", instrumentalis (middel) ved *per* "med, ved hjælp af" eller andre forholdsord efter tekstens mening.

3. Tillægsordene (adjektiverne) dannes ved at tilføje *-a* til ordroden. Fald og tal dannes *ligesom ved navneordene* (de følger navneordene). Højere grad (komparativ) dannes ved at stille *pli* foran tillægsordet, og højeste grad (superlativ) ved *plej*. Ved højere grad (komparativ), anvendes bindeordet (konjunktionen) *ol* (= end) efter tillægsordet, ved højeste grad anvendes forholdsordet *el* (= af, ud af). (Fx han er større *end* jeg = li estas *pli* granda *ol* mi; han er den dygtigste af dem = li la *plej* lerta *el* ili).

4. Talordene (numeralerne) består af grundtal/mængdetal og ordenstal (ordinaltal). Grundtallene (bøjes ikke i fald og tal) er: *unu*, (1) *du* (2), *tri* (3), *kvar* (4), *kvin* (5), *ses* (6), *sep* (7), *ok* (8), *naŭ* (9), *dek* (10), *cent* (100), *mil* (1000). Tiere og hundreder (m.v.) dannes ved almindelig sammensætning af talordene. Ordenstallene dannes ved tilføjelse af tillægsordsendelsen *-a* til grundtallene (følger navneordenes bøjning); flerfold, (multipliceringer) dannes ved tilføjelse af efterstavelsen (suffikset) *-obl*, brøkdele ved *-on*, de sammenfattende (kollektive) talord ved *-op*, og fordelende (distributive) talord ved ordet *po*. Desuden kan talordene også bruges som navneord (ved tilføjelse af *-o*) og som biord (ved tilføjelse af *-e*).

5. De personlige stedord (pronomer) er: *mi* (jeg), *vi/ci* (du), *li* (han), *ŝi* (hun), *ĝi* (den, det), *si* (sig), *ni* (vi), *vi* (I; De), *ili* (de), *oni* (man). Ejestedordene (possessive pronomer) dannes ved at tilføje tillægsordenes endelse *-a* til de personlige stedord fx *mi*, *mia* (min). Bøjningen (deklinationen) af stedordene *er ligesom ved navneordene*.

6. Udsagnsordet (verbet) bøjes (konjugeres) ikke i person eller tal. Udsagnsordets former: fremtid (futurum) har endelsen *-os*, (jeg vil skrive = *mi skribos*) nutid (præsens) *-as*, (jeg skriver = *mi skribas*) datid (præteritum) *-is*, (jeg skrev = *mi skribis*), (se s. 78B) betinget måde (konditionalis) *-us*, (jeg ville skrive hvis... = *mi skribus*) bydemåde (imperativ) *-u*, (skriv! = *skribu!*), navnemåde (infinitiv) *-i* (at skrive = *skribi*).

Participierne (tillægsmåder med tillægsordsagtig eller biordsagtig betydning). Aktive (handleform): fremtids tillægsmåde *-ont*, nutids tillægsmåde *-ant*, datids tillægsmåde *-int*.

Passive (lideform): fremtids tillægsmåde *-ot*, nutids tillægsmåde *-at*, datids tillægsmåde *-it*. Alle de passive former dannes ved hjælp af den tilsvarende form af udsagnsordet, dvs hjælpeudsagnsordet *esti* (= at være) og den nødvendige passive tillægsmåde af udsagnsordet. Forholdsordet (præpositionen) der anvendes ved passiv er *de* (af, fra). (Fx hun elses/er elsket *af* ham = *ŝi estas amata de li*). (Se fx i lærebogen side 96 og 97).

7. Afledte (deriverede) biord (adverbier) ender på *-e*, og *gradbøjes* (kompareres) ligesom tillægsordene. (Fx hun synger smukkeste = *ŝi kantas plej bele*). (Se side 68).

8. Alle forholdsordene kræver (efter sig) *nævnescald* (nominativ).

9. Hvert ord læses som det skrives (fonetisk ortografi). (Fx *Ŝekspir* = Shakespeare; *Bulvardo* = Boulevard).

10. Betoningen (accenten) lægges altid på *næstsidste stavelse*.

11. Sammensatte ord formes ved simpel sammensætning af ordene (hovedordet står til sidst, fx skrivemaskine = *skribmaŝino/tajpilo*). *De grammatiske endelser betragtes også som selvstændige ord*. Fx o-vortoj (o-ord = navneord); a-vortoj (a-ord = tillægsord).

12. Hvis der i en sætning er et andet nægtende ord, udelades ordet *ne*. (fx *ingen skriver* = *neniu skribas*).

13. Ved retningsangivelse får ordene genstandsfalds-endelsen *-n*. (fx *hvorhen?* = *Kien?*; *ind i* huset = *en la domon*).

14. Alle forholdsord har en konstant og bestemt betydning, men hvis vi skal bruge et forholdsord, og den direkte mening ikke viser os, hvilket forholdsord vi skal anvende, da bruges forholdsordet *je*, som ikke har nogen selvstændig betydning. I stedet for forholdsordet *je* kan man også bruge *genstandsfald uden forholdsord*, hvis dette *ikke* skaber betydningsvivl. (Fx: *en/je sabato* → *sabaton* = om/på lørdag. *Mi parolas en Esperanto* → *Mi parolas Esperanton*).

15. De såkaldte fremmedord, anvendes i Esperanto uden ændring, hvor de kun følger sprogets retskrivning (ortografi). Ved forskellige ord af én rod bruges ordroden og ud fra dette formes de afledte ord ifølge Esperantos regler. Fx: fra ordroden i det danske: produkt > produktiv → *produktema* (ikke produktiva).

16. Navneordsendelsen -o og vokalen i det bestemte kendeord *la* kan udelades og erstattes af en apostrof (').

ANVENDTE GRAMMATISKE BETEGNELSER

Dansk	Latin	Esperanto
bindeord (fx og, men)	konjunktion	konjunkcio (lig-vorto)
biord (s. 77, 78)	adverbium	adverbo (e-vorto)
bydemåde (s. 81A)	imperativ	imperativo (u-modo)
datid (afsluttet 78B)	præteritum/imperpektum	preterito (is-tempo, estinteco)
datids tillægsmåde (fx læst, s. 97)	perfektum participium	perfekta participo
ejefald (s. 41C, 65)	genitiv	genitivo (de-prepozitivo)
ental (s. 12, 19)	singularis	singularo (unu-nombro)
fald (s. 111 p. 2)	kasus	kazo
flertal (s. 41, 111 p. 2)	pluralis	pluralo (multenombro)
for- el. efterstavelse (s. 108 -110)	affiks	afikso
forholdsord (s. 18, 41, 69)	præposition	prepozicio
fremtid (s. 78B)	futurum	futuro (os-tempo, estonteco)
genstandsled (s. 31, 46)	akkusativobjekt	rekta objekto
genstandsfald (s. 31, 46)	akkusativ	akuzativo (n-kazo)
gradbøjning (s. 68, 111 p. 3)	komparation	komparacio
grundform (fx tillægsord s. 68)	positiv	pozitiv-formo
grundled (s. 31)	subjekt	subjekto
grundtal/mængdetal (s. 7, 35, 111)	kardinaltal	fundamenta nombro
handleform (s. 96, 112 p. 6)	aktiv	aktivo
hensynsled (s. 24 A)	dativobjekt	dativa objekto (al-objekto)
højere grad (2. grad, s. 68)	komparativ	komparativo
højeste grad (3. grad, s. 68)	superlativ	superlativo
kendeord (s. 13, 111 p. 1)	artikel	artikolo
lideform (s. 97, 112 p. 6)	passiv	pasivo
medlyd (s. 5)	konsonant	konsonanto
navnemåde (s. 5, 24, 112 p. 6)	infinitiv	infinitivo (i-modo)
navneord (s. 5, 12, 111 p. 2)	substantiv	substantivo (o-vorto)
nævnefald (s. 69, 111 p. 2)	nominativ	nominativo
nutid (s. 24, 78B)	præsens	prezenco (as-tempo, estanteco)
nutids tillægsmåde (læsende, s. 96)	præsens participium	prezenca participo
ordenstal (s. 36, 87B, 111 p. 4)	ordinaltal	orda nombro (ekz. unua, dua)
samsvarende ord (fx stedord, s. 107)	korrelativ	korelativo
selvlyd (s. 5)	vokal	vokalo
stedord (personligt, eje s. 54)	pronomen (personligt, posesivt)	pronomo (persona, poseda)
stedord (spørgende s. 35, 107)	pronomen (interrogativ)	pronomo (demanda)
tal (grammatisk) 16 regler s. 111-113)	numerus	nombro (gramatika)
tid (s. 78B, i sætn. s. 90A)	tempus	tempo
tillægsord (s. 18, 19, 111 p. 3)	adjektiv	adjektiv
udsagnsord (s. 24, 47, 78, 112)	verbum	verbo

Subjektspredikat

gramatika predikato